

Härnösands kommuns revisorer

Till
Socialnämnden

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium
Kommunstyrelsen

2023-03-31

Revisionsrapport ”Grundläggande granskning - socialnämnden”

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en grundläggande granskning för att bedöma om kommunstyrelsen har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Revisionen önskar att socialnämnden lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 2 juni 2023. Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

Svaret skickas till Lena Medin, KPMG (mailadress lana.medin@kpmg.se) för vidarebefordran till revisorerna.

För Härnösands kommuns revisorer

Ingrid Flodin
Vice ordförande

Bo-Anders Öberg
2:a vice ordförande

Grundläggande granskning – socialnämnden

Rapport
Härnösands kommun

KPMG AB

2023-03-31

Antal sidor 8

Härnösands kommun
Grundläggande granskning – socialnämnden

2023-03-31

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Målstyrning	5
3.1.1	Bedömning	5
3.2	Ekonomistyrning	6
3.2.1	Bedömning	6
3.3	Uppföljning av intern kontroll	7
3.3.1	Bedömning	7
4	Slutsats och rekommendationer	8

1 Sammanfattning

Kommunallagen (KL 12 kap 1§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden bör se över arbetet med målstyrning och uppföljning. Vi bedömer att nämnden bör se över åtgärdsplanen och tillse att tillräckliga åtgärder för att nå en budget i balans vidtas. Vidare bedömer vi att nämnden bör se över arbetet med intern kontroll och uppföljning.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi socialnämnden

- att se över arbetet med målstyrning i syfte att förbättra måluppfyllelsen, se avsnitt 3.1
- att se över åtgärdsplanen och säkerställa att den är tillräcklig för att nå en budget i balans, se avsnitt 3.2
- att regelbundet följa upp effekterna av åtgärderna i handlingsplanen, se avsnitt 3.2
- att utveckla risk- och väsentlighetsanalysen som ligger till grund för planen för uppföljning av intern kontroll, se avsnitt 3.3
- att se över arbetet med uppföljning av intern kontroll och säkerställa att åtgärder genomförs, se avsnitt 3.3

2 Bakgrund

Kommunallagen (KL 12 kap 1§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Resultatet av granskningen ligger till grund för revisorernas ansvarsprövning tillsammans med övriga granskningar.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

— Kommunallagen (2017:725)

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

— Dokumentstudier av underlag från nämnden

— Intervjuer/avstämningar med nämnden

Rapporten är faktakontrollerad av förvaltningschef.

3 Resultat av granskningen

3.1 Målstyrning

Av kommunfullmäktiges årsplan för år 2022 framgår att kommunövergripande mål 5 ”jämförd och solidarisk välfärd av hög kvalitet” berör nämndens verksamhet. Till målet finns tre resultatuppdrag tilldelade nämnden.

- Brukarens nöjdhet med sitt särskilda boende ska öka
- Brukarens nöjdhet med sin hemtjänst ska öka
- Andelen vuxna biståndstagare med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska

Vidare framgår av årsplanen målnivåer för 2022 till respektive resultatuppdrag.

Socialnämnden antog den 16 december 2021¹ verksamhetsplan för år 2022. Av verksamhetsplanen framgår det övergripande målet med tillhörande resultatuppdrag. Till resultatuppdragen har nämnden formulerat strategiska åtgärder. Av verksamhetsplanen framgår ytterligare åtgärder kopplade till de strategiska åtgärderna.

Vidare framgår av verksamhetsplanen ett nämndsmål som kopplas till övergripande mål 5.

Vi har tagit del av delårsrapport per 2022-08-31² och noterar att nämnden följt upp samtliga resultatuppdrag kopplat till det övergripande målet. Inget av resultatuppdragen, och således målet, bedöms uppnås vid årets slut. Inte heller nämndsmålet bedöms kunna klaras. Vidare framgår av delårsrapporten att arbete pågår med de strategiska åtgärderna.

Vi har tagit del av verksamhetsberättelse för år 2022³ och vi noterar att resultatet är detsamma som i delårsrapporten. Inget av resultatuppdragen, och således det övergripande målet, har uppnåtts.

3.1.1 Bedömning

Vi anser att nämnden bör se över arbetet med målstyrning och arbeta aktivt för att förbättra måluppfyllelsen. Vi anser att nämnden mer regelbundet bör följa upp målen i syfte att i tidigt skede kunna identifiera avvikelser och vidta nödvändiga åtgärder.

Vidare anser vi att nämnden bör se över de strategiska åtgärderna och säkerställa att de är förenliga med målen i syfte att främja måluppfyllelsen.

¹ SN 2021-12-16 § 143

² SN 2022-10-03 § 90

³ SN 2023-02-23 § 17

3.2 Ekonomistyrning

Socialnämndens budget för år 2022 uppgår till 638,9 mnkr.

I samband med verksamhetsplanen fastställde nämnden en åtgärdsplan för kostnadsreduceringsåtgärder. Vi noterar att beräknad effekt inte framgår för samtliga åtgärder.

Nämnden följer upp ekonomin i månadsrapporter, fyramånadersrapport per 2022-04-31⁴ samt delårsrapport per 2022-08-31. Av fyramånadersrapporten framgår ett underskott på -6,7 mnkr. Helårsprognosen uppgår per april till ett underskott på -26 mnkr. Även åtgärdsplanen följs upp i fyramånadersrapporten.

Av delårsrapporten per sista augusti framgår ett underskott för perioden på -21,8 mnkr. Prognosen för helår uppgår till ett underskott på -27,4 mnkr. Underskottet förklaras huvudsakligen av personalkostnader som utgör 17,1 mnkr av det totala underskottet. Vidare framgår uppföljning av handlingsplanen i delårsrapporten genom beskrivning av genomfört och pågående arbete. Däremot framgår inga effekter av arbetet med åtgärderna i handlingsplanen.

Nämnden anger att det finns en osäkerhet i prognosbedömningarna till följd av problem med byte av socialtjänstens och HR:s verksamhetssystem.

Av verksamhetsberättelsen framgår ett underskott på -30,8 mnkr.

3.2.1 Bedömning

Vi ser fortsatt allvarligt på den ekonomiska situationen i nämnden. Vi konstaterar att en handlingsplan har tagits för att hantera underskottet. Dock anser vi att nämnden i handlingsplanen bör ange förväntade effekter av åtgärderna för att säkerställa att tillräckliga åtgärder har vidtagits för att nå en ekonomi i balans.

Vidare anser vi att nämnden regelbundet bör följa upp effekterna av genomförda åtgärder, och inte enbart redovisa genomfört och pågående arbete. Detta för att kontinuerligt kunna vidta ytterligare åtgärder vid behov.

⁴ SN 2022-05-31 § 48

3.3 Uppföljning av intern kontroll

Socialnämnden antog i samband med verksamhetsplanen internkontrollplan för år 2022. Till grund för internkontrollplanen, som omfattar nio kontrollmoment, ligger en risk- och väsentlighetsanalys. Däremot begränsas risk- och väsentlighetsanalysen till de punkter som valts ut till uppföljning av intern kontroll. Vi menar att det kan finnas fler risker i verksamheten som behöver bedömas.

Av internkontrollplanen framgår vad som ska kontrolleras kopplat till respektive kontrollmoment samt ansvarig för detta.

Vi noterar att samtliga kontrollmoment kvarstår sedan 2021 års internkontrollplan med några omformuleringar.

Vi har tagit del av uppföljning av internkontrollplanen i delårsrapport per sista augusti och noterar att kontroll av samtliga kontrollmoment har genomförts eller påbörjats. Fyra kontrollmoment bedöms som röda, fyra kontrollmoment bedöms som gula och ett kontrollmoment bedöms som grönt. För samtliga kontrollmoment framgår kommentarer till resultatet av kontrollen.

Av verksamhetsberättelsen framgår att arbete med sex kontrollmoment är slutfört. Fyra av dessa bedöms som gröna, ett bedöms som gult och ett som rött. Gällande de tre återstående kontrollmomenten pågår arbetet. Två av dessa bedöms som gula och ett som rött.

3.3.1 Bedömning

Vi konstaterar att nämnden upprättat en risk- och väsentlighetsanalys till grund för internkontrollplanen. Vi anser dock att samtliga risker inom verksamheten bör bedömas.

Vidare anser vi att nämnden bör följa upp internkontrollplanen mer regelbundet i syfte att i ett tidigt skede kunna identifiera avvikelser och vid behov vidta åtgärder. Vi anser även att nämnden bör säkerställa att åtgärder vidtas för identifierade avvikelser.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden bör se över arbetet med målstyrning och uppföljning. Vi bedömer att nämnden bör se över åtgärdsplanen och tillse att tillräckliga åtgärder för att nå en budget i balans vidtas. Vidare bedömer vi att nämnden bör se över arbetet med intern kontroll och uppföljning.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi socialnämnden

- att se över arbetet med målstyrning i syfte att förbättra måluppfyllelsen, se avsnitt 3.1
- att se över åtgärdsplanen och säkerställa att den är tillräcklig för att nå en budget i balans, se avsnitt 3.2
- att regelbundet följa upp effekterna av åtgärderna i handlingsplanen, se avsnitt 3.2
- att utveckla risk- och väsentlighetsanalysen som ligger till grund för planen för uppföljning av intern kontroll, se avsnitt 3.3
- att se över arbetet med uppföljning av intern kontroll och säkerställa att åtgärder genomförs, se avsnitt 3.3

Datum som ovan

KPMG AB

Kristin Larsson
Kommunal revisor

Lena Medin
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.